

Oes 'na ddyfodol i gynnyrch Masnach Deg?

Ar drothwy pythefnos Masnach Deg (o 21 Chwefror ymlaen) ac yn sgil penderfyniad llawer o gwmnïau rhyngwladol a rhai archfarchnadoedd i adael y mudiad Fairtrade a chreu brandiau masnach deg mewnol iddynt eu hunain, mae Aled Davies yn holi oes 'na ddyfodol i gynnyrch Masnach Deg.

Ers dros 30 mlynedd rydym wedi dod i arfer gweld logo du, glas a gwyrdd Masnach Deg ar gynnyrch yn y siopau, ar eitemau bob dydd fel te a choffi, reis a chnau, siocled a mêl, a bydd llawer yn chwilio'n fwrriadol am y logo hwnnw. O brynu'r cynnyrch a logo ac enw Fairtrade arno, mi fedrwn fod yn dawl ein meddwl bod yr hyn a brynwn yn foesol gywir ac yn deg i bob rhan o'r gadwyn gynhyrchu a dosbarthu, a hynny o ran y ffermwyr lleol a'r amgylchedd. Mae masnach deg yn drefniant sydd wedi'i gynllunio i helpu cynhyrchwyr mewn gwledydd sy'n datblygu i gael bywoliaeth gynaliadwy a theg, gan warchod yr amgylchedd yr un pryd.

30 mlynedd o weithredu

Mae Masnach Deg wedi bodoli ers 30 mlynedd, sy'n golygu 30 mlynedd o weld cynnyrch Masnach Deg yn ein siopau lleol a 30 mlynedd o effaith gadarnhaol ar ffermwyr, gweithwyr, a chymunedau tlawd ledled y byd. Dechreuwyd Masnach Deg yn 1989 mewn ymateb i frwydrau enbyd ffermwyr coffi ym Mecsico yn dilyn cwymp ym mhrisiau coffi'r byd ar ddiwedd y 1980au, a sefydlwyd Masnach Deg ym Mhrydain yn 1992. Yn dilyn apeladau parhaus am degwch yn y fasnach goffi gan ffermwyr o Fecsico, sefydlwyd Masnach Deg gan CAFOD, Cymorth Cristnogol, Oxfam a Traidcraft, ymhlith eraill.

Y cynnyrch Masnach Deg swyddogol cyntaf oedd bar siocled Maya Gold gan Green & Black, ac yn fuan wedyn fe'i dilynwyd gan goffi Cafédirect, coffi Percol a the Clipper. Erbyn hyn mae 1.7 miliwn o ffermwyr a gweithwyr Masnach Deg ar draws 73 o wledydd yn rhan o'r cynllun, a'r cynnyrch yn amrywio o hufen iâ i aur i flodau, ac i gynhyrchion harddwch; a dweud y gwir mae dros 4,500 o eitemau wedi'u harddstio gan Fasnach Deg.

Yn ôl ymchwil ddiweddar mae 93% o'r cyhoedd yn y Deyrnas Unedig yn adnabod logo Masnach Deg, ac mae un o bob pedwar siopwr bellach yn prynu nifer o eitemau Masnach Deg yn rheolaidd. Mae un o bob pedair cwpanaid o goffi a yfir ym Mhrydain yn gynnyrch Masnach Deg, ac mae dau o bob tri banana sy'n cael eu gwerthu hefyd yn rhai Masnach Deg. Mae dewis Masnach Deg hefyd yn helpu

i fynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd gan fod ei safonau'n cynnwys meini prawf amgylcheddol, megis gwarchod yr amgylchedd naturiol, gwahardd y defnydd o blaleiddiaid niweidiol, lleihau'r defnydd o ynni a dŵr, a thyfu mewn cytgod â'r amgylchedd lleol.

Bu sawl carreg filltir nodedig ar hyd y daith: cwmni Nestlé yn ymrwmo i ddefnyddio siocled Masnach Deg yn eu bariau KitKat yn 2008, ac yna Cadbury yn cyhoeddi yn 2009 y byddai'r siocled eiconig Dairy Milk hefyd yn cario'r logo, gyda gwerthiant o dros 350 miliwn o farrau dros y byd. Cyhoeddodd Sainsbury's y byddai eu holl goffi a the dan frand yr archfarchnad yn Fasnach Deg, a chyflwynodd Tesco hefyd nifer o'u heitemau o dan frand Masnach Deg.

Bygythiadau i'r dyfodol?

Fodd bynnag, dros y blynyddoedd diwethaf, mae llawer o'r cwmnïau hyn wedi tynnu'n ôl o'r ymrwymiad hwnnw, gan greu brandiau masnach deg eu hunain. Mae Cadbury, sy'n rhan o gwmni enfawr Mondelez International erbyn hyn, bellach yn defnyddio'r enw Cocoa Life, a Nestlé yn defnyddio'r arwyddair 'Responsibly Sourced Cocoa' tra mae sawl archfarchnad yn monitro'u hunain, neu'n defnyddio logo'r Rainforest Alliance. Erbyn hyn, nid yw KitKat, Dairy Milk, na the a choffi Tesco na Sainsbury's yn cario marc Masnach Deg, ond yn hytrach logo wedi ei greu ganddyn nhw eu hunain yn datgan bod y cynnyrch yn fasnach deg. Mae llawer o bobl o fewn y diwydiant arolygu safonau masnach deg yn poeni am hyn, gan nad oes bellach ffordd gytbwys o 'safoni' masnach deg.

Yr alwad i weithredu

Felly, wrth agosáu at bythefnos masnach deg, mae galw arnom unwaith eto i gefnogi'r ymgyrch, gan geisio prynu nwyddau sy'n cydymffurfio'n llawn â safonau Fairtrade. Mae marc swyddogol Masnach Deg yn gwarantu isafswm pris y cytunwyd arno gyda chynhyrchwyr. Bydd y pris hwn yn talu'r gost cynhyrchu, ac ar ben hyn telir premiwm ychwanegol i'w fuddsoddi mewn prosiectau sy'n gwella datblygiad cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol yr ardal. Mae'r cynllun hefyd yn darparu cefnogaeth a hyfforddiant am ddim, ac arolygaeth gan bwyllgorau gweithwyr sy'n caniatáu i fenywod chwarae rôl weithredol ynddynt.

Rhaid cytuno i amodau gwaith diogel a theg, a sicrhau dulliau cynhyrchu amgylcheddol gyfrifol a chynaliadwy. Dim ond trwy brynu cynnyrch swyddogol Masnach Deg y mae modd sicrhau'r parhad hwn.

[\(parhad ar y dudalen nesaf\)](#)

Oes 'na ddyfodol i gynnyrch Masnach Deg?

(parhad o dudalen 1)

Trefnir materion masnach deg yng Nghymru gan elusen Cymru Masnach Deg, gyda'i nod o gefnogi, cynyddu a hyrwyddo'r mudiad Masnach Deg yng Nghymru. Ers sefydlu'r elusen, mae wedi bod yn ymgyrchu dros hawliau ffermwyr a chynhyrchwyr mewn gwledydd incwm isel sy'n byw gydag effeithiau newid hinsawdd. Mae'n gweithio gyda dros 30 o gymunedau Masnach Deg ledled y wlad, mewn cyswllt rheolaidd â 200 o ysgolion, 18 awdurdod lleol ac wyth o fanwerthwyr Masnach Deg. Mae hefyd mewn cyswllt rheolaidd â grwpiau ffydd, prifysgolion a busnesau yng Nghymru er mwyn codi'r ymwybyddiaeth o bwysigrwydd masnach deg. Cymru Masnach Deg sydd hefyd yn cydlynu ymgyrchoedd Pythefnos Masnach Deg a theithiau cynhyrchwyr Masnach Deg yng Nghymru. Gall Cymru ymfalchïo yn ei statws o fod y wlad gyntaf yn y byd i dderbyn statws Gwlad Masnach Deg yn 2008, a diolch am y cyfan sydd wedi digwydd ers hynny. Ond mae llawer mwy o waith eto i'w wneud, ac mae'r elusen yn ein gwahodd ninnau fel Cristnogion ac eglwysi i ymuno yn yr ymgyrch. Ceir mwy o wybodaeth ar eu gwefan: <https://masnachdeg.cymru/>

Oes 'na ddyfodol i gynnyrch sy'n wir yn cyrraedd y safon o ran bod yn fasnach deg? Mae hynny yn ein dwylo ni – y rhai sy'n siopa. Beth am herio'r lleoedd hynny lle byddwn yn siopa, a gofyn am gynnyrch sy'n cyrraedd y safon? A chofiwch fod nifer o siopau ar hyd a lled Cymru sy'n arbenigo mewn cynnyrch Masnach Deg. Cefnogwn y rheini hefyd lle bynnag y medrwn.

Gweddi Pythefnos Masnach Deg

Wrth i ni fynd o gwmpas yn prynu nwyddau yn y siopau, bydd gyda ni, a helpa ni i ddewis yn ddoeth a chyfrifol. Wrth i ni grwydro o gwmpas stondinau yn y farchnad, bydd gyda ni, a helpa ni i ddewis yn ddoeth a chyfrifol. Wrth i ni wthio ein trolis a'u llenwi yn yr archfarchnad, bydd gyda ni, a helpa ni i ddewis yn ddoeth a chyfrifol. Wrth i ni fodio trwy gatalog yn llawn pethau deniadol, bydd gyda ni, a helpa ni i ddewis yn ddoeth a chyfrifol. Wrth i ni chwilio am nwyddau cyfleus ar y we, bydd gyda ni, a helpa ni i ddewis yn ddoeth a chyfrifol. Bob tro byddwn yn gwario ein harian, bydd gyda ni, a helpa ni i ddewis yn ddoeth a chyfrifol.

Helpa ni i ystyried o ble y daw'r cynnyrch a gan bwy y'i gwnaed, fel y bydd i ni gefnogi Masnach Deg a diogelu'r blaned. Helpa ni i ystyried a oes gwir angen y nwyddau arnom, fel y bydd i ni gefnogi Masnach Deg a diogelu'r blaned. Helpa ni i ystyried faint o wastraff a phecynnu diangen a geir, fel y bydd i ni gefnogi Masnach Deg a diogelu'r blaned. Helpa ni i ystyried a oes opsiynau gwell ar gael, fel y bydd i ni gefnogi Masnach Deg a diogelu'r blaned. Helpa ni i chwilio am y marc sy'n dangos tarddiad y nwyddau, fel y bydd i ni gefnogi Masnach Deg a diogelu'r blaned.

Gwna ni'n siopwyr doeth a chyfrifol, wrth i ni ofalu am dy fyd a'i holl bobl. Gwna ni'n fwy parod i herio polisïau cynhyrchwyr, wrth i ni ofalu am dy fyd a'i holl bobl. Gwna ni'n barotach i fyw heb rai pethau, wrth i ni ofalu am dy fyd a'i holl bobl.

Gofynnwn hyn yn enw Iesu, Amen.

CWRS BLAENORIAID

ar-lein, yn dechrau Mawrth 2022

addas ar gyfer blaenoriaid newydd,

*rhai mwy profiadol sy'n weithgar yn eu heglwys leol,
a rhai sydd wedi gwneud y Cwrs Sacramentau*

Bydd cyfle i drafod gyda chyd-flaenoriaid, gan ystyried rôl ac amcan yr eglwys leol, a gwaith y blaenor o fewn hynny. Bydd y Parch Mererid Mair ac eraill yn arwain, a'r pynciau dan sylw fydd:

- beth ydi blaenor, a beth yw'r disgwyliadau?
- be mae 'cenhadu' yn ei olygu i'n capel ni, a sut gallwn ymestyn allan?
- cefnogi ac ymweld efo cleifion, henoed a rhai mewn galar
- arwain addoliad – sut mae mynd ati?
- Henaduriaeth, Cymanfa, Sasiwn – be ydi be o fewn EBC?

Trefnir 5 sesiwn, yn cyfarfod ar lein bob pythefnos, ar amser cyfleus i'r myfyrwyr.

Am fwy o wybodaeth, ac i gofrestru, anfonwch at y cydlynnydd hyfforddiant, delyth.oswy@ebcpcw.cymru 07986932261, cyn diwedd Chwefror os yn bosibl.

Mae Mererid Mair yn weithiwr cymunedol yn Noddfa, ac yn weinidog rhan-amser yng Nghaernarfon.

Delyth Osmy-Shaw

Cydlynnydd Hyfforddiant

Eglwys Bresbyteraidd Cymru

Cristnogaeth 21

Eisiau dod yn rhan o'r tîm? Eisiau gwneud gwahaniaeth?

Galwad am wirfoddolwyr!

Mae C21 yn elusen sy'n cynnig llwyfan i ddehongliadau radical, rhyddfrydol a blaengar o'r ffydd Gristnogol a thrwy hynny rydym yn hwyluso trafodaeth gyhoeddus a myfyrdod personol ar agweddau o Gristnogaeth heddiw.

Rydym yn awyddus i ehangu'r tîm sy'n cynorthwyo ei gilydd i arwain a datblygu'r elusen. Rydym yn chwilio yn benodol am unigolion sydd â sgiliau da ym maes technoleg gwybodaeth i roi arweiniad a chefnogaeth i'r swyddogion a'r Pwyllgor Llywio. Byddai sgiliau yn y maes clyweledol hefyd o fantais. Does dim tâl ond fe anrhyddeddir unrhyw gostau perthnasol.

Os ydych chi'n meddwl y gallech gyfrannu at ddatblygiad C21 yn y modd hwn neu mewn ffyrdd eraill, mae croeso i chi gysylltu â ni drwy'r manylion cyswllt canlynol:

Cristnogaeth21@gmail.com 07966 936297

www.cristnogaeth21.cymru

(Elusen gofrestredig: 1011618).